

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2660,Klub-Historyczny-im-gen-Stefana-Roweckiego-Grota-uroczystosci-p-
oswiecone-pamieci.html](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2660,Klub-Historyczny-im-gen-Stefana-Roweckiego-Grota-uroczystosci-p-
oswiecone-pamieci.html)
18.03.2026, 06:00

Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”: uroczystości poświęcone pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego – Poznań, 18 listopada 2008 r.

18.11.2008

Dnia 18 listopada br. w poznańskim oddziale Instytutu Pamięci Narodowej przy ul. Rolnej 45a, w ramach prac Klubu Historycznego, przypomniano osobę i działalność współtwórcy niepodległości Polski Naczelnika i Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Wcześniej, 8 listopada br., w „Polsce Głosie Wielkopolskim” ukazał się w nakładzie 75 tys. egzemplarzy ośmiostronicowy dodatek historyczny pt. „Józef Piłsudski o Wielkopolanach i ich powstaniu”. Wydawnictwo to ukazało się z inicjatywy Ireneusza Adamskiego, dyrektora Oddziału IPN w Poznaniu, i dzięki przygotowanym przez niego materiałom. Dodatek wzbudził duże zainteresowanie czytelników w Poznaniu i Wielkopolsce.

W holu poznańskiego oddziału odsłonięto pamiątkową tablicę poświęconą Józefowi Piłsudskiemu (1867-1935), informującą o jego życiu i dokonaniach: „KONSPIRATOR, ZESŁANIEC - SYBIRAK, WIĘZIEŃ POLITYCZNY CYTADELI I MAGDEBURGA, KOMENDANT I BRYGADY LEGIONÓW, NACZELNIK PAŃSTWA I MARSZAŁEK POLSKI, ZWYCIĘSKI WÓDZ W WOJNIE POLSKO-BOLSZEWICKIEJ W SIERPNIU 1920 ROKU, WSPÓŁTWÓRCA I BUDOWNICZY NIEPODLEGŁEGO PAŃSTWA POLSKIEGO, OD PODSTAW ORGANIZOWAŁ I ZBUDOWAŁ POLSKĄ ARMİĘ”. Nad powyższym tekstem zamieszczono myśl Marszałka: „Być zwyciężonym i nie ulec – to zwycięstwo, zwyciężyć i spocząć na laurach – to klęska”.

Przed odsłonięciem tablicy dyrektor Adamski powiedział, że w budynku, w którym mieści się poznański oddział IPN, stacjonowali saperzy, którzy zajęli te koszary dla Polski w Powstaniu Wielkopolskim, następnie wzięli udział w odsieczy Lwowa oraz w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku. Za ich bohaterstwo w tej wojnie Piłsudski odznaczył poznańskich saperów krzyżem Virtuti Militari. Po śmierci Marszałka w 1935 roku żołnierze ci wybudowali obelisk poświęcony Piłsudskiemu, który po 1939 roku zniszczyli hitlerowscy Niemcy. Przywrócenie pamięci o Marszałku i jego dokonaniach w tym właśnie miejscu to jeden z powodów, dla których fundatorzy odsłanianej tablicy (I. Adamski, T. Żukowski, Oddział IPN w Poznaniu) ją ufundowali.

Tablicę pamiątkową odsłanili: Krzysztof Jaraczewski, wnuk Marszałka, oraz jego kuzyn stryjeczny Wojciech Jaraczewski. Dyrektor oddziału odczytał list, skierowany do uczestników uroczystości przez córkę Naczelnika Państwa Jadwigę Piłsudską-Jaraczewską.

Następnie licznie przybyli goście, blisko 200 osób, udali się do sali konferencyjnej oddziału, gdzie wysłuchali wystąpienia Krzysztofa Jaraczewskiego, który poinformował zebranych o pracach nad utworzeniem i budową Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku pod Warszawą. Z kolei I. Adamski przedstawił losy żony i córek Marszałka po 1939 roku, aż do powrotu córek wraz z rodzinami do Polski w 1990 roku. Jako ciekawostkę podał fakt, że córka Jadwiga wyszła za mąż za Wielkopolanina Andrzeja Jaraczewskiego i w ten sposób wnuk i prawnukowie Józefa Piłsudskiego są także Wielkopolanami, nosząc nazwisko zasłużonej w historii Wielkopolski rodziny

Jaraczewskich. Przypomniął też, że w stanie wojennym w mieszkaniu Wojciecha Jaraczewskiego drukowano podziemne wydawnictwo „Obserwator Wielkopolski” oraz że w mieszkaniu tym, jako przedstawiciel pisma, spotyka  się z dzia uj cym wtedy w podziemiu i ściganym przez S u b  Bezpieczeństwa członkiem TKK „Solidarności” Januszem Pa ubickim. Odwaga to cecha rodzinna Jaraczewskich. Stryj Wojciecha Jaraczewskiego, a ojciec Krzysztofa, Andrzej Jaraczewski by  nie tylko ziemianinem, lecz również oficerem Marynarki Wojennej RP. By  jednym z oficerów, którzy przez duńskie cieśniny przeprowadzili łodzie podwodne do Anglii, pomimo niemieckiej blokady. Jego przyszła  ona, Jadwiga Piłsudska, jeszcze w Polsce zdobyła uprawnienia lotnicze i w czasie wojny w Londynie służyła w RAF-ie. Latała w ATA, pomocniczej formacji RAF-u. Do jej zadań należało doprowadzanie nowych samolotów z fabryk na lotniska wojskowe oraz samolotów uszkodzonych w starciach powietrznych z lotnisk do fabryk na terenie całej Anglii. Odbyła kilkadzieci  lotów na ponad 20 typach samolotów, w tym na ciężkich bombowcach, i często w bardzo złych warunkach atmosferycznych.

Zaproszeni goście z dużym zainteresowaniem obejrzel  dokumentalny film „Cud nad Wis  ”, poświęcony życiu i działalności Józefa Piłsudskiego, oraz wysłuchali wy kadu prof. Witolda Dworeckiego na temat „Poznańskie i Piłsudski”. Profesor Dworecki w swoim wystąpieniu, opartym na wynikach badań źródłowych, wykaza  nieprawdziwo c zarzutów stawianych Piłsudskiemu przez niektórych poznańskich i wielkopolskich polityków 20-lecia międzywojennego.

Pokaz filmu dokumentalnego i wystąpienia m wco w wywołały silne patriotyczne wzruszenia u obecnych, pośród których byli:  o nierz  AK, uczestnicy powojennego podziemia niepodleg ciowego, Sybiracy i rodziny katyńskie, powstańcy Czerwca 1956, przedstawiciele opozycji i „Solidarności” lat 70. i 80. oraz m dzie  licealna i studencka.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

foto #1

foto #2

foto #3

foto #4